

- Policy
- **Plan**
- Riktlinje
- Handlingsplan
- Rutin
- Instruktion

Plan för barnets rättigheter i Degerfors kommun 2020-2024

Dokumenttyp Plan	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentet gäller Degerfors kommun	Dokumentansvarig Johanna Palm, folkhälsoutvecklare
Revideringar	
Datum för beslut 2020-11-23 § 2020-125	Diarienummer KS 272-2020, FHN 2020-69

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	3
3	Syfte.....	4
4	Mål	4
	4.1 Målområden.....	4
5	Målgrupp.....	5
6	Ansvar.....	5
7	Implementering	5
	Referenser	6

1 Sammanfattning

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter trädde i kraft den 1 januari 2020 i Sverige. I Degerfors kommun är barnets rättigheter ett prioriterat område med utgångspunkt i barnkonventionens fyra grundprinciper. Planen syftar till att tydliggöra den övergripande politiska viljeriktningen för att säkerställa barnets rättigheter och förbättra barns levnadsvillkor oavsett kön. Målet med planen är att alla barn i Degerfors kommun ska få sina rättigheter tillgodosedda utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter. Samtliga nämnder och bolag ansvarar för att det finns tillräcklig kunskap om barnkonventionen i den egna organisationen samt att kunskapen används i praktiken. Inför förslag och beslut ska prövning av barnets bästa genomföras.

2 Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och trädde i kraft i Sverige 2 september 1990. Den innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn och är ett rättsligt bindande internationellt avtal. I juni 2018 röstade riksdagen för regeringens förslag att göra barnkonventionen till svensk lag. Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter trädde i kraft den 1 januari 2020.¹ Med barn avses barn och unga under 18 år.

FN:s barnrättskommitté har gett Sverige kritik gällande att beakta av barnets bästa, att göra barn delaktiga i alla beslut som rör barnet samt att barn i utsatta situationer har ojämlika förutsättningar till att få stöd. Ytterligare utvecklingsförslag är att fler vuxna ska få utbildning i barnkonventionen samt att barn och unga måste få kunskap om sina rättigheter.²

I Degerfors kommun är barnets rättigheter ett prioriterat område. Folkhälsonämnden har det övergripande ansvaret för barnkonventionens genomförande och utveckling i enlighet med nämndens reglemente. Folkhälsonämnden för Karlskoga och Degerfors kommuner deltar i de nationella sammanhangen *Partnerskapet för barnets rättigheter i praktiken* samt *Sveriges kommuner och regioners kommunala nätverk för att stärka barnets rättigheter*. Karlskoga och Degerfors kommuner utsågs till Barnrättskommun 2019 av UNICEF Sverige. En förutsättning för kommunens barnrättsarbete är att det finns en utsedd arbetsgrupp samt ett tvärsektorielt råd för barnrättsfrågor i Karlskoga och Degerfors kommuner.

Degerfors kommun stärker barnets rättigheter utifrån barnkonventionen i allt arbete som berör barn. Planen utgår från barnkonventionens fyra grundprinciper:

- **Artikel 2** - Inget barn får diskrimineras på grund av härkomst, kön, religion, funktionsnedsättning eller andra liknande skäl.
- **Artikel 3** - Barnets bästa ska vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn.
- **Artikel 6** - Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Barn ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar.
- **Artikel 12** - Barn har rätt att framföra sina åsikter och få de beaktade i alla frågor som berör dem.³

Degerfors kommun utgår från att barn är rättighetsbärare. Följande perspektiv ska genomsyra allt arbete som berör barn.

- **Barnperspektiv** - Vuxna strävar efter att se barnet, förstå barnet och vidtar åtgärder som de bedömer vara till barnets bästa.
- **Barnets perspektiv** - Barnets egna tankar, föreställningar och åsikter. För att kunna uttala sig om barnets perspektiv krävs det att barnet har fått säga sin mening.
- **Barnrättsperspektiv** - Vid varje beslut som rör barn beakta dess rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara.

3 Syfte

Planen syftar till att tydliggöra den övergripande politiska viljeriktningen för att säkerställa barnets rättigheter och förbättra barns livsvillkor oavsett kön.

Planen medverkar härmed till att kvalitetssäkra Degerfors kommuns arbete och bidrar till ett jämlikt och jämställt, icke-diskriminerande och socialt hållbart samhälle för alla barn.

4 Mål

Målet med planen är att alla barn i Degerfors kommun ska få sina rättigheter tillgodosedda utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.

4.1 Målområden

- Beslutsfattare och medarbetare ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad barnkonventionen innebär i praktiken
- Beslutsfattare och medarbetare ska tillämpa barnkonventionen i praktiken i alla beslut, styrdokument, uppdrag och arbete som rör barn
- Kommunens kommunikation och information anpassas med hänsyn till barn
- Barn ska ges förutsättningar att ha kännedom och kunskap om barnets rättigheter

- Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade

5 Målgrupp

Planens målgrupp är alla barn och unga under 18 år i Degerfors kommun."

6 Ansvar

Kommunfullmäktige i Degerfors kommun har det övergripande ansvaret för denna plan. Folkhälsonämnden ansvarar för att samordna och förverkliga arbetet med barnets rättigheter i enlighet med nämndens reglemente. Karlskoga och Degerfors kommuner har ett tvärasektoriellt politiskt råd samt en strategisk arbetsgrupp där barnrättsfrågor bearbetas. Den strategiska arbetsgruppen har uppdraget att skapa förutsättningar för kommunens efterlevande av den nya lagstiftningen. Representanterna är utsedda av respektive förvaltningschef. Samtliga nämnder och bolag ansvarar för att det finns tillräcklig kunskap om barnkonventionen i den egna organisationen samt att kunskapen används i praktiken. De ansvarar även för att barnkonventionen är integrerad i styrdokument samt arbets- och beslutsprocesser.

7 Implementering

För att Degerfors kommun ska uppfylla barnets rättigheter och rådande lagstiftning krävs ett metodmässigt tillvägagångssätt. Kommunen ska därför utgå från den svenska regeringens *Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter*.⁴

Kommunen utgår från följande framgångsfaktorer i det praktiska arbetet med barnkonventionen:

- Ledningens entydiga stöd och engagemang
- Arbeta in perspektivet i centrala styrdokument
- Utbildning och information
- Utgå från befintliga arbetsprocesser
- Ekonomiska och personella resurser
- Dialog och erfarenhetsöverföring
- Uppföljning och utvärdering⁵

Barnets rättigheter prioriteras i samtliga verksamheter i kommunen och ha fokus på systematiska, långsiktiga och kunskapsbaserade lösningar som gynnar barn i Degerfors kommun. Planen ska implementeras i ordinarie arbete genom att barnrättsperspektivet integreras i kommunens mål- och budgetprocess samt

i kommunens styr- och uppföljningssystem. Detta ökar förutsättningen för politisk styrning av det lokala barnrättsarbetet.

För att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt arbete krävs kunskap om hur politiska beslut och olika verksamheter påverkar barnets rättigheter. För att planen ska bli verkningsfull och få genomslagskraft krävs samsyn och samverkan genom tvärasektoriellt arbete från politik till praktik. För att nå detta är det viktigt att planen blir känd inom samtliga nämnder, förvaltningar och bolag behöver få kännedom om planen. Planens innehåll ska kommuniceras, processas och konkretiseras för att få effekt.

För att planens intentioner ska uppnås ansvarar varje nämnd och förvaltning för att genomgå en implementeringstrappa med tre steg:

1. Säkerställa en gemensam kunskapsnivå om barnets rättigheter
2. Integrera barnets rättigheter i arbetsprocesser och dokument för styrning och ledning
3. Målgruppsanpassa kommunikation och information med hänsyn till barnets rättigheter

Inför förslag och beslut ska prövning av barnets bästa genomföras. Konsekvenser som rör ett enskilt barn, en grupp barn eller barn generellt ska synliggöras, utredas och analyseras. För att barnperspektivet och barnrättsperspektivet ska uppmärksammas inför beslut finns en kommunal checklista för hållbar utveckling.

Referenser

1. Regeringen (2020) *Barnkonventionen som svensk lag*.
2. Förenta nationerna (2015) *FN:s konvention om barnets rättigheter – sammanfattade slutsatser och rekommendationer avseende Sveriges femte periodiska rapport*.
3. Barnombudsmannen (2020) *Barnkonventionen*.
4. Regeringen (2020) *En vägledning för hur barnkonventionen kan tolkas och tillämpas*.
5. Barnombudsmannen. *Att arbeta praktiskt med barnkonventionen*.